

ПРЕС КЛИПИНГ

7. август 2020.

НАСЛОВИ

Радници Фијата поново на одмору(стр.3)

КОРОНА УТИЧЕ И НА ВИСИНУ МИНИМАЛЦА У 2021. Послодавци траже мораторијум, синдикати повећање, одлука у септембру(стр.4)

Ђорђевић: Рударске плате 2025. да буду 1.100 ЕВРА(стр.5)

Јавни дуг стварно већ на 58 одсто БДП-а(стр.6)

Радници који оду на боловање добијају плату са закашњењем(стр.7)

Радници Фијата поново на одмору

Радници Фијата у Крагујевцу биће поново током августа на одмору, као и сваке године, рекао је Танјугу председник Самосталног синдиката фабрике Фијат Крајслер аутомобили Србија Зоран Марковић.

Радници, каже, чекају најављено спајање ФКА и ПСА Пежо групе - у чијем су власништву Пежо, Ситроен и Опел.

Због пандемије корона вируса, радници Фијата у Крагујевцу били су на плаћеном одсуству од половине марта до јула, а Марковић каже да су онда почели да раде, али да су сада на годишњем одмору који се традиционално користи у свим фабрикама Фијата.

„Почели смо нешто мало да радимо, али од 3. августа, три недеље, традиционално компанија Фијат у Србији и другим земљама има годишњи одмор. Код нас је то мало допуњено са четвртном недељом”, рекао је он додао да су три недеље на колективном годишњем одмору и четврту на плаћеном одсуству.

Објашњава да је производња организована искључиво у складу са потражњом на тржишту.

Фабрика у Крагујевцу може, наводи Марковић, у једном дану да направи 400 аутомобила, то јест 200 по смени или око 2.000 недељно и да се ради према поруџбинама.

Марковић додаје да ће производња бити редукована све док се не опорави продаја аутомобила у Европи, а посебно у земљама које су биле главни купци аутомобила направљених у Крагујевцу, а то су Италија, Шпанија и Француска.

Напомиње да су управо те земље у претходном периоду биле највише погођене корона вирусом, због чега је доста смањена продаја аутомобила.

„Очекујемо спајање између ФКА и ПСА. То је оно што је требало да се уради и надамо се да ће, како иду најаве и пошто није толики пад колико се очекивало, доћи до спајања између ове две водеће компаније и да ћемо ми у Крагујевцу добити неки нови модел јер имамо образовану и квалитетну радну снагу”, навео је Марковић, преноси Танјуг.

Такође, истиче да је крагујевачка фабрика једна од најмодернијих фабрика групације Фијат у Европи и сматра да је управо фабрика у Крагујевцу на реду да добије нови модел, што би упустило све раднике.

КОРОНА УТИЧЕ И НА ВИСИНУ МИНИМАЛЦА У 2021. Послодавци траже мораторијум, синдикати повећање, одлука у септембру

М.А.

Преговори послодаваца и синдиката о цени минималне зараде за 2021. годину требало би да почну средином августа, а рок за доношење коначне одлуке је половина септембра. Након првих изнетих ставова, чини се да су и привредници и запослени свесни тежине тренутне ситуације и неизвесности коју је донела пандемија корона вируса, али ће обе стране, ипак, покушати да се изборе за најбоље могуће решење у садашњим околностима.

Синдикати су остали при ставу да минималну цену рада треба изједначити са минималном потрошачком корпом, док се чак 85 одсто привредника противи повећању "минималца" у идућој години. Како је показало истраживање Уније послодаваца Србије, спроведено прошле недеље, само 15 процената послодаваца спремно је да прихвати повећање, али уз значајно смањење трошкова пословања предузећа.

Такав став привреде битно се разликује у односу на прошлу годину, када је за 46 одсто анкетираних повећање минималца било прихватљиво, а оволику разлику у Унији објашњавају погоршаним условима пословања због кризе изазване пандемијом Ковид-19.

"Минимална цена рада се увек одређује на основу наговештаја како ће изгледати следећа година. С обзиром на целу ситуацију са пандемијом и неизвесност о даљем току и здравствене и економске кризе, никоме није довољно јасно којим критеријумима би се требало водити сада", објашњава у разговору за "Блиц Бизнис" Небојша Атанацковић, почасни председник Уније послодаваца Србије.

Он каже да преговори о цени минималне зараде за следећу годину још нису почели и да тек крећу разговори социјалних партнера кроз радне групе формиране у оквиру Социјално-економског савета.

Атанацковић подсећа да је став Уније послодаваца да се цена минималца одређује у односу на БДП и у односу на инфлацију, а то су до сада били релативно стабилни показатељи – српска привреда је расла између 3,5 и 4 одсто, док је инфлација била испод 2 процента.

"Ми ћемо овог пута тражити мораторијум на цену минималне зараде, односно да остане на садашњем нивоу све док се не установе неке друге околности и док не будемо били у прилици да предвиђамо даља дешавања. Нећемо бити ни за раст, а ни за смањење", истиче саговорник "Блиц Бизниса".

Синдикати имају другачије мишљење, па тако Ранка Савић из Асоцијације слободних и независних синдиката Србије (АСНС) каже да неће одустати од захтева за повећање минималца, односно за изједначавање минималне зараде са минималном потрошачком корпом.

"Ипак, с обзиром на целу ситуацију, нисам оптимиста да ће бити било каквог помака и очекујем да ће цена рада остати на истом нивоу", наводи саговорница "Блиц Бизниса".

Према њеним речима, послодавци сигурно јесу у тешкој ситуацији, али треба имати у виду да ће и велики број запослених бити погођен, директно или индиректно, пандемијом корона вируса.

Веће зараде уз ниже трошкове пословања

Послодавци који су спремни да прихвате повећање минималне зараде решење виде у умањењу трошкова пословања, кроз пропорционално умањење пореза и доприноса, повећање неопорезивог дела зараде и смањење фискалних и парафискалних намета. На тај начин могућ је одрживи раст зарада у приватном сектору, који не би ишао на терет предузећа и уз умањење њихове конкурентности, објашњавају из Уније послодаваца.

Да подсетимо, од 1. јануара ове године цена рада у Србији износи 30.022 динара, односно 172,54 динара (нето) по радном сату, што је за 11,1 одсто више него што је минималац износио у 2019. години (27.022 динара). Процењује се да око 350.000 радника у Србији прима минималну месечну зараду.

Ђорђевић: Рударске плате 2025. да буду 1.100 ЕВРА

Тањуг

Министар рада Зоран Ђорђевић посетио је данас, подовом Дана рудара, Рудник на планини Рудник, одакле је поручио да би плата рудара до 2025. године требало да износи 1.100 евра.

Обилазећи Рудник који је у власништву компаније Цонтанго он је истакао да је то место које је пример како рудници требају да изгледа и како њима да се управља.

"Честитамо вам дан рудара и желимо све најбоље, а као Влада Србије и Министарство чинићемо све да положај рудара буде све бољи", рекао је он.

Просечна плата у овом руднику је 550 евра, па у Рудник долазе да раде и рудари из Македоније, Републике Српске и Босне и Херцеговине.

"Данас мислим да је положај рудара много бољи, али и да може да буде још бољи, и то је задатак свију нас у наредном периоду. Да на томе радимо заједно, као држава и Влада, са руководиоцима и власницима рудника", рекао је он.

Ђорђевић је оценио да се положај грађана у нашој земљи управо осликава у положају рудара.

"Мислим да су рудари задовољни оним што смо чинили до сада. Просечна плата у овом руднику нешто мало већа од 550 евра. Битно да је раст плата, из године у годину све већи", рекао је он.

Додао је да, према плану председника Вучића, до 2025. године просечна плата у Србији треба да буде 900 евра.

"А рударска би морала да буде око 1.100 евра - то је свима нама задатак да радимо у наредном периоду", рекао је.

Додао је да ће се власт трудити да послушају шта су потребе власника рудника, како и у ком правцу да се мењају закони.

"Битна је брига о безбедности рудара. Да се они који руководе придржавају закона о безбедности и здравља на раду, као што је случај у овом руднику, где повреде на раду фактички не постоје", рекао је он.

Посета Руднику била је прилика да се најбољим радницима доделе награде од по 120.000 динара.

Држањем процене пада привреде на 1,8 одсто власти приказују мању задуженост од реалне **Јавни дуг стварно већ на 58 одсто БДП-а**

Јавни дуг достигао је 57,3 одсто БДП-а на крају јуна, што је благо повећање у односу на претходни месец.

Пише: М. Обрадовић

Прави скок десио се током маја када је дуг повећан за више од две милијарде евра и са 52,4 на 57,2 одсто БДП-а. Тако се опасно приближио граници од 60 одсто за коју су представници државне администрације више пута изјављивали да је неће прећи.

Међутим, ако би се у обзир узело реално стање ствари и однос јавног дуга и БДП-а је већ сада око 60 одсто. То се између осталог односи на процену да ће БДП пасти у овој години три одсто, а не 1,8 одсто колико рачуна Министарство финансија.

Друга околност је да Народна банка држи фиксни курс.

Политика стабилног курса траје већ дуже од две године, али последњих неколико месеци девизни курс је буквално фиксиран, што је уосталом и коштало 1,2 милијарде евра девизних резерви.

У комбинацији са инфлацијом од два одсто то значи да је динар реално ојачао за толико према еври. Тако смо дошли у наоко апсурдну ситуацију.

У табели Министарства финансија стоји да се очекује реални пад БДП-а од 1,8 одсто ове године, а два реда изнад да ће БДП у 2020. години износити 5.507,6 милијарди динара, док је на крају 2019. био 5.410,8 милијарди динара.

Тако смо захваљујући девизном курсу успели да мање буде веће.

Милојко Арсић, професор на Економском факултету у Београду, истиче да ако би се као именилац узео БДП који процењује ММФ, који се процењује на минус три одсто ове године, већ сада би јавни дуг био 58 одсто таквог БДП-а.

„Можда ће се процена о паду од 1,8 одсто држати до краја године упркос стварним дешавањима и онда се следеће године коригује. С друге стране са инфлацијом од два одсто и фиксним

курсом динара додаје се још два одсто БДП-а. За очекивати је да до краја године јавни дуг скочи на 60 до 61 одсто БДП-а поготово ако се исказе реални пад БДП-а“, оцењује Арсић.

Он додаје да има смисла у кризи држати фиксни курс, али да је проблем што се у то ушло са одраније прецењеним динаром.

„Чим крене привредни опоравак и раст БДП-а доћи ће до значајног раста спољнотрговинског дефицита“, напомиње он и то као последица прецењеног динара у односу на евро.

Највећи допринос повећању јавног дуга дао је дефицит буџета у мају од преко 120 милијарди динара или више од милијарду евра.

У јуну је дефицит доста мањи делом као последица опоравка активности, али и делом зато што се у јуну наплаћује квартални ПДВ.

Иначе су од почетка године приходи од ПДВ-а мањи за око осам одсто него претходне године.

И економиста Млађен Ковачевић се слаже да је динар прецењен, али и да је због тога тешко веровати анализама које се на таквом курсу заснивају.

„Могу да причају колико хоће о дознакама и страним директним инвестицијама које јачају курс, убеђен сам да је однос јавног и спољног дуга према БДП-у суштински већи од обрачунатог према текућој вредности динара.

„Такви показатељи нису употребљиви за озбиљне анализе“ оцењује Ковачевић.

Према његовој процени права вредност динара би требало да буде око 170-180 динара за евро, мада је то тешко израчунати.

„Али да водимо политику као Кина која има огроман дефицит у спољној трговини и опет има потцењен курс, ми би требало да имамо курс од 250 динара за евро“, сматра Ковачевић.

Јавни дуг Србије износио је на крају јуна 2020. године 26,827 милијарди евра, што је највиши номинални износ дуга од 2000. године. На крају децембра прошле године јавни дуг је износи 23,944 милијарде евра (52 одсто БДП-а). Фискални савет је оценио да Србију очекује задуживање још 2,5 до три милијарде евра што за враћање доспелих дугова што за покриће дефицита ове године.

Фабрика обуће у Белој Цркви усред епидемије донела одлуку да казни запослене који одсуствују с посла

Радници који оду на боловање добијају плату са закашњењем

Усред епидемије корона вируса у Србији радници фирме обуће Бридге срб у Белој Цркви стављени су пред ултиматум или ће радити, чак и ако су болесни, и добијати плату редовно или ће одсуствовати и примати зараду са закашњењем.

Пише: Милица Раденковић

За један део запослених ово је значило да морају да долазе и болесни на посао јер не могу да приуште себи кашњење зараде.

Када се међутим међу радницима појавила сумња да се корона вирус појавио у њиховој фабрици, организовали су протест тражећи, између осталог, да сви буду тестирани као и да они који оду на боловање не буду кажњавани са кашњењем плате.

Епилог побуне дела радника био је да је тестирање организовано, а да ли је и код коликог броја радника откривен вирус, нисмо сазнали од надлежних.

Дневни лист Данас разговарао је са петоро садашњих и бивших радника ове фирме.

Нико од њих није желео да се објави његово име и презиме због страха од губитка посла или неке друге освете, јер је, како кажу, Бела Црква мало место.

Сви они су потврдили да се запослени који оду на боловање суочавају са казнама као и да радници трпе константно злостављање и претње надређених.

На другој страни, из Бридге срб нису одговорили на питања Данаса, јер како су навели, политика компаније је таква да „све што се тиче запослених се не сме јавно износити“, додајући да „поштују све законе и прописе Републике Србије и понашају се у складу са истим“.

Правници са којима је Данас разговарао, међутим, наводе да се сасвим сигурно бар за једну одлуку ове фирме може рећи да је противзаконита.

Наиме, почетком априла Бридг срб истакао је обавештење за раднике у коме пише да ће запослени који су били на послу свим радним данима добијати плату у редовним данима за исплату зараде.

Они запослени који су имали до три дана одсуства са посла „без обзира на разлог (боловање или други разлог за одсуство)“ добиће зараду до краја месеца.

„За запослене са више од три дана одсуства са посла, без обзира на разлог (боловање или други разлог одсуства) датум исплате зараде ће накнадно бити одређен“, стоји у обавештењу истакнутом 2. априла 2020. године.

Правница Нађа Марковић из Иницијативе А11 објашњава за Данас да је овакав документ незаконит.

– Послодавац нема право да на овакав начин условљава раднике. Посебно не може то да ради у време епидемије, јер тако угрожава њихово здравље и здравље других грађана, напомиње Марковић, додајући да је овакво поступање нешто чиме би морала да се позабави инспекција рада.

Иако су радници и сами били свесни да је поменуто обавештење незаконито, долазили су на посао, па чак и болесни, јер нису могли да приуште да добију зараду неколико недеља касније у односу на редован датум исплате.

– Ако одете на боловање рецимо крајем јула, и останете на боловању и почетком августа, ви ћете плату примити тек крајем септембра. Већини људи плата треба што пре, не могу толико дуго да остану без пара, неки имају и кредите, каже за Данас једна запослена у Бридге срб.

Међутим, када су две раднице преминуле у размаку од неколико дана, део запослених се уплашио да се корона вирус шири њиховом фабриком. Због тога су организовали протест тражећи да их прими и председник општине Бела Црква Дарко Богосављевић.

У разговору за Данас Богосављевић каже да су након овог састанка радници тестирани а да је фирма дезинфикована.

Он објашњава да је тестирање рађено серолошким тестовима, као и да је требало да они који су евентуално позитивни буду тестирани и ПЦР тестом (што је иначе у складу са вежећим протоколом о тестирању).

Саговорник Данаса истовремено није могао да потврди да ли су преминуле раднице имале корона вирус.

Да ли је и колико позитивних на ковид 19 међу радницима било, Богосављевић не зна да каже, додајући да једина информација коју има јесте да је тренутно 11 активних случајева корона вируса у Белој Цркви.

Ни у Заводу за јавно здравље у Панчеву, који је надлежан за Белу Цркву, нису могли да нам кажу има ли позитивних радника на корону, упућујући нас на кризни штаб општине Бела Црква као и на само руководство фабрике, које такође није одговорило на ово питање.

Из фабрике Бридге срб наводе да не могу да коментаришу ништа што се тиче запослених, истичући и да су „о свим детаљима и информацијама обавештене, у складу са законима, све надлежне институције“.

„Напомињемо и чињеницу да наша компанија поштује и придржава се свих прописаних мера везано за спречавање и ширење заразне болести ковид 19 као и да сарађује и поштује све препоруке надлежних здравствених и других институција Републике Србије“, наводи се у писаном одговору.

Сличне одговоре нам је дао и председник општине Бела Црква, који је рекао да колико он зна, Бридге срб поштује све прописе.

На питање Данаса како види обавештење да ће радницима који оду на боловање плата каснити, он одговара да није сигуран да је то баш тако.

– Колико ја знам, ова фирма поштује Закон о раду и сви примају плату истог дана – напомиње Богосављевић. Он додаје да је Завод за јавно здравље Панчево контролисао Бридге срб и да је том приликом утврђено да послодавац поштује све мере, те да запослени носе маске, да су обезбеђена средства за дезинфекцију, да се запосленима мери температура пре почетка рада. На питање Данаса да ли је инспекција рада контролисала ову фирму, председник општине одговара да не зна, као и да Бела Црква нема свог инспектора већ је за овај град надлежан инспектор из Панчева.

Радници фирме са којима је Данас разговарао, међутим, истичу да се прописи у овом предузећу и те како крше.

– Нама овде треба инспекција рада. Не да затвори фирму, јер нама треба сваки динар, него да уведе ред – каже једна од радница. Она потврђује да су колеге долазиле на посао болесне да не би примили касније плату, као и да је она сама у неколико наврата радила иако је била болесна. Исто нам је испричала једна од бивших радница овог предузећа, потврђујући да пракса притисака на раднике који узимају боловање постоји већ дуже време.

Радници са којима је Данас разговарао такође су испричали да у фирми влада клима застрашивања и претњи.

– Некад смо имали осећај када нам српски шефови ставе траку да ради брзо, као да смо у логору. Ми се знојимо, гушимо се од треме, јер знамо да не можемо да постигнемо оно што се од нас очекује. Многи су напустили фирму у претходне две године јер нису могли да издрже – каже бивша радница Бридг срб.

Њена колегиница која још увек ради слично описује атмосферу у компанији.

– Нико нас не пита јел можете да урадите нешто. Увек је – ви морате, ви морате... А ми не морамо, и не можемо – додаје она.

Један од радника све што се дешава у фабрици описује као мобинг, који је кулминирао последњих недеља.

– Када су нам две колегинице преминуле, ми смо од директора тражили да се сви тестирамо. Он нам је обећао да ће урадити шта може, али пошто на крају од тога ништа није било део радника је отишао испред општине да протестује. Нама је ово кап која је прелила чашу. Како се то зове кад вас константно неко вређа, виче на вас, прети вам? Мобинг, јел тако – каже овај радник.

Фирма за производну обуће Бридге срб основана је 2016, у власништву је италијанске компаније Цалзатурифицио скандиа с.п.а., и запошљава око 350 радника.

Кршење закона – пословна тајна

Обавештење које је издао Бридге срб а које се односи на кашњење плата запослених који одсуствују са посла садржи и напомену да је ово „поверљив документ и пословна тајна послодавца“. „Свако приказивање трећим лицима представља повреду радне обавезе а јавно приказивање представља кршење кривичног закона и повреду угледа и части послодавца“. Адвокат Родољуб Шабић, међутим, каже за Данас да ништа што је противзаконито не може бити тајна. „Ништа што је незаконито, што крши људска права и слично, не може бити тајна чак и да је тако означено“, напомиње Шабић.